

MAGYAR KURIR

A' FELSEGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Kedden Februárius 21-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Dánia Ország.

A' Koppenbágai újságleveleknek 31-dik Januáriusi darabjának jelentése szerint a' Fels. Dániai Királynak VI. Ferdinandnak születése napja, melly a' mult Januarius 28-ára esett vala, sokféle módon meg innepeltetett. Ez a' Fels. Fejedelem 1768-dik esztendőben, Jan. 28-dik napján született e' világra, és 1784-dik esztendő Aprilis 12 napjától fogva néhai édes atjának VII. Krestelynek uralkodó társa volt; házas társul vette Mária Sofiát a' Hessen Kasseli hertzegnek Fridriknek leányát, a' kivel két hertzegasszonyt nemzett vala eddig, ugymint Karolinát, és Wihelmina Mariát; az elsőbről itten azt beszéllek, hogy egy Német Országgi nagy hertzegnek fog ma holnap eljegyeztetni. Az ő Dániai Kir. Felsege születése napján fényes pompa volt a' királyi udvarban, a' melly alkalmatossággal Eő Kir. Felsege a' Koppenbágai szegény lakosoknak két száz ölfat ajándékozott, a' Fels. Királyné pedig a' szegény árva gyermekek közt bizonyos számú summát osztatottki, és azokat a' szegény iskolabeli gyermekeket pedig, a' kik magokat ditséretesen viselték, jó ebéddel vendéglettemeg.

Olasz Ország.

Szardinia országbol azt írják, hogy a'

király nem tsak a' Génuai Respublikát és tartományokat, hanem a' szövetséges fejedelmeknek engedelmekkel, azokat a' feudális jószágokat is elfoglalta, a' mellyeket ennekelőtte a' Fels. Austriai Ház birt vala. Hanem más részről azt erőssitik az Olasz országgi levelek, hogy a' mi Fels. Csaszarunk Olasz Orzágnak északi tartományait, kivéven Szardinia Országot, elfogja foglalni, a' több Olasz országgi uradalmaival összekapcsolva magát felső Olasz országgi királynak koronáztatni.

Spanyol Ország.

A' mult Januarius 10-dik napján egy hirdetményt tétetett VI. Ferdinand Király közönségessé, mellyben azt igiri, hogy minden Spanyol Amerikában született jobbágyai, a' kik az ő érdemeikre és talentomaikra nézve a' Királyi Kegyelemre just tarthatnak, az anya Országban minden polpári és hadi szolgálatokra fel fognak vétetődni — Spanyol General Harasti azoknak a' hadi tiszteknak és katonáknak illeudóképen való megjutalmaztatásokra, a' kik az ő vezérlése alatt Ciudad-Rodrigovédelmezésében magokat megkülömböztették, a' Fels. Király engedelmevel egy új hadi rendet állított fel, melynek tizimere a' tisztekre nézve egy arany, a' kőz katonákra néz

ve pedig egy ezüst keresztből áll illy felülirással: a' Ciudad Rodrigo mellett mutatott vitézségnek tanúbizonysága — Ezt az új hadi rendet a' Frantzia újság levelek kikatzagják azt mondván, hogy Generál Harasty sem maga, sem az ő kormánya alatt volt katonai őzizet, azon várnak ostromlása alatt, nemcsak meg nem különböztették magokat, de mégtsak ellent sem állottak az ellenségnek, sőt inkább minékelőtte azon vár kőfalain nyilás lövetett volna, felakarták a' várost az ellenségnek adni.

A' Párisi közönséges Zsurnálok, azt mondják, hogy az úgy nevezett Spanyol Országai Liberalisek (szabad gondolkozású emberek, vagy szabad kőművesek) ellen még most sem szűnt meg a' kormányzók kegyetlenkedni, és hogy olly nagy tekintetben, és kedvességben vannak a' szerzetes rendek és az ezek után halgató fő emberek a' Király előtt, hogy nem a' ministerek, hanem azok igazgatták az országot —

A' Journal des debats nevezetű Frantzia újság levelek azt irták a' múlt Januarius 16 dik napján Kadiksz városáról: Az alatt, hogy más nemzeteknél ez a' serénység, melly a' mostani békeséges időben más nemzeteknél naponként mindjobban jobban nevedik, nállunk szemlátomást kisebbedik és ma hólnap egészen megtsökken, A' mi Oceanuson túl fekvő örökségeinkkel való egyesülésünk, az ott támadt villongások által felbeszakasztott, és a' Tripolisi haramjatarsaságnak mostani Deyais hadakozást indított ellenünk. Egyedül a' tenger mellett fekvő tartományokban lehetett még eddig szabadon kereskedhetnünk, de e' sem fog fokáig tartani, mivel az Afrikai haramjatarsaságok, ugymint Algéria, Tunis, és Tripolis kereskedő hajóinkat szüntelen háborgatták, és a' hol

alkalmatosságok van, azokat elrabolják. Mi a' mi szerentsétlenségünket annál érzékenyebb módon érezzük, mennél jobban tapasztaljuk, hogy a' mi szomszédainknak a' Portugallúsoknak kereskedések naponként mint jobban jobban virágzik, a' kik ennekelőtte Chinába tsak két kereskedő hajót küldöttek esztendőnként, most pedig 12-tőt készítették ki az odavaló menetelre, és azoknak a' Portugalliai külömbkülömbféle hajóknak, mellyek Indiába készülnek, 80-ra megyen a' számok. A' Lisbonai kikötőhelyben szinte ugyan pezsegnek a' sok hajós legények.

Kadiksból azt is irták, hogy a' Spanyol kormányzók két milliom piastert raboltatott el a' Lisbonába küldetett Anglus követ Canningnak hajójáról; azon summának némünémüképen leendő vissza szerzésére, mellynek fizetésére a' nevezett Anglus Commissarius magát kötelezte vala. Az a' hir is jött Kadixból, hogy a' Madridi kir. udvar az Anglus posztókra és flanelra felette nagy adót tett, hogy egy hirdetmény által minden idegen kereskedők kirekesztettek a' Spanyol országi birtokokból. Egy Jamaikai level azt jegyzimeg, hogy ha így fog a' Spanyol kir. Udvar a' több Európai nemzetekkel banni, rövid idő múlva egyetlenegy coloniája sem marad Indiában.

Német Ország.

Jól emlékezhetnek a' Magyar Kurir tisztelt Olvasói arra, hogy Hamburgban, a' múlt 1814-dik esztendőben, az a' kérdés támadt az oda való előjárók közt, hogy az oda való Zsidóknak hasonló jus engedődjön e' a' keresztény vallású lakosokkal, vagy ne? Mivel ottan sok nagy tehetségű Zsidók laknak olyanok, a' kik azon nagy kereskedő városnak nem kárára, hanem

inkább hasznára vannak, sok értelmes, balvélekedesektől üres, és türedelmes lakosok azon igyekeztek, hogy azoknak is hasonló polgári juss, és szabad vallásbeli gyakorlást szerezhessenek, de feltételeket veghez nem vihették egészen, és a' Zsidóknak sem Keresztényekkel egyenlő polgári juss, sem szakados vallásbeli szabadság nem engedtetett — Ezt a' Fels. Pruszsiai Király megindván, a' maga ott lévő követ ministerje által, a' mult Januárius 26-dik napján, az oda való Tanátsnak egy ministerialis jeggzésben tndtára adatta, hogy Eő Királyi Felsege nagy megelekedessel venné, ha a' Hanseatika városokban olly polgári jussok engedtetnének a' Zsidóknak, mint a' millyenekkel bir ez a' nemzet a' Pruszsiai kir. Státusokban.

A' Frankfurti újság levelek azt irták a' mult Januarius 9 dik napján Würzburg-ról, hogy az oda való lakosok és tanulódeákok, új esztendő napján egy venguegiogadó házban egymással öszve veszték, es hogy egy Dreszler nevü orvosi tudománytanúlt ifiat, a' ki mint talentomi, mind jó maga viselete által magát megkülömböztette, és a' ki közelgetett azon idő pontjához, mellyben az orvosi tudományban Doctorságra emeltetett volna, a' lakosok úgy megverték, hogy a' következt napon, kapott sebében megholt. Ez a' szomorú történet felette nagy érzékenységet gerjesztett az oda való magistratusban, és professorokban, 's azon iparkodnak, hogy a' gyilkost kitalálhassak. A' meghóltanak lelketlen teste a' mult Januárius 4-dik napján temettetett el, és az ő temetségi pompáján minden Würzburgi universitásbeli professorok, és tanuló ifjak jelenvoltanak. A' Heydelbergai régi Universitásban tanuló ifjaknak számok ezen folyó téli Semestrisben 328ra tétetik, még pedig a' theológiát tanulóknak számok 59-re, a' kik közt 9en hazafiak, 50en külföldiek; 177 tör-

vényttanulók, a' kik közt 24-en hazafiak, 153an külföldiek; orvosi tudománytanulók 29-en, 's ezek közt 9en hazafiak 's 12en külföldiek találtatnak; e' szerént az azon Universitásban tanuló ifjak közt csak 63 hazafiak, ellenben 265 külföldiek találtatnak.

Jegyzés. Heydelberga városa a' Palatinatusi volt Választó fejedelemségnek Rajna folyóviz mellett, Manheimtől két mértföldre fekvő fővárosamellyben a' volt Palatinatusi Val. fejedelemek lakoztak vala, hanem 1719 esztendőben, a' Sz. Lélek templomának Reformátusoktól való elvétele, 's a' Katolikusoknak által adatása miatt a' Vál. fejedelem. Károly Filep a' maga lakhelyét onnan Manheimba tette által. Az ott való Universitás, melly ennek-előtte igen hires és virágzó volt, 1346 esztendőben állittatott fel; és az abban tanító professorok mind reformátusok voltak, hanem minekutánna a' Palatinatusi Vál. fejedelem katolikussá lett volna, az oda való professoroknak egy része katolikus volt, és az oda való fő templom is t. i. a' Sz. Lélek temploma a' katolikusok és reformátusok között osztatott fel. Ez az universitás, és maga a' város is most a' Badeni Nagy hertzegegséghez tértozik

Az Erfurti közönséges újság levelekből azt olvassuk, hogy számós oda való előkelő familiák arra kötelezték volna magokat, hogy a' jó nevelésü hajadon leányokat mind szóval, mind leveleikben nem Mademoiselleknek, vagy Mamselleknek, hanem leányasszonyoknak fogják hívni, evvel a' külömbséggel, hogy az uri familiákból valokat kis asszonyoknak, a' nemteleneket leányasszonyoknak, a' rossz magok viseletüeket ezután is mamselleknek fogják nevezni,

a' betsülletes aszszonyokat pedig egy által-
lyában aszszonyomnak.

Egy Berlini jeles, és a' szép tudomá-
nyokat nagyon kedvellő dáma Bethmann
aszszonyság, a' nem régiben meghalalozott
igen bíres theatrális Actornak és a' Berlini
Kir. udvari teatrom directorának I f l a n d-
n a k, a' Fels. Király engedelmével egy
emlékeztető oszlopot akar felemeltetni. De
mivel neki magának elegendő költfége ar-
ra nintsen, néhány Német Országi nevezete-
sebb teatromokat megkeresett a' végre,
hogy őtet feltett szójában segítsék, 13 tea-
trom már ígerte is segítséget, és többek is
fognak találatni, a' kik azoknak nyom-
dokait követni fogják. Az emlékeztető
oszlopnak felemeltetése, a' meghólt szüle-
tésének emlékezetes napjára, a' jövő Apri-
lis 19-dikére van meghatározva.

Frantzia Ország.

A' Lord Wellington helyébe, a'
k i t. i. Anglus követ ministeri fővel első-
ben Párisba, most pedig nem régiben a'
Betsi Congressusra küldetett vsla, Lord
Vizroi-Somerset h választatott ki, és
meg is érkezett Párisba, 's keves napig tar-
tott pihenése után, e' folyó holnap 6-di-
kán, 18. Lajos Királyhoz első audien-
tziára ment, kitől igen kegyelmesen fogad-
tatván, a' maga meghatalmazott levelét Eő
Felségének bé is nyújtotta.

A' Quotidienné tzimü Párisi zsur-
nálban találatik az az együtt beszélgetés,
mellyet egy Irlandiai tudós utazó Douglas
ur az Elbai szigetben, a' múlt Jan. hol-
napban tartott vala Napoleon Ex-Császárral.
Ebből az egygyüttbeszélgetésből egynéhány
darabotskát méltó leszen a' M. Kurir tiz-
telt Olvasóival közleni. Napoleon. Mit
akar kend itten? Douglas. Egy nagy
ember látására jöttem ide — Nap. Jobb

lesz, ha azt mondja Kígyelmed, hogy egy
nevezetes állatnak (la bête curieuse)
látására jött. Ugy de honnan jött Kígyel-
med? — Athenából — Ott is elég ma-
radványt talált Kígyelmed — Látta e' Kend
a' Papát? Doug. Igen jól láttam, mivel
bé voltam mutatva ő Szentségében — Nap.
Igen áthatatos maga elszánású férfiú ez az
öreg ember, kivel én egynéhányszor nem
ugy bántam mint kellett volna — Volt e'
Kígyelmed Frantzia országban a' Bourbo-
noknak visszajöveletektől fogva? hogy néz
ottan ki a' dolog? Doug. Az iudulatos jó
ézés ugyan elég nagy mértékben van ot-
tan, mindazáltal békételen emberek is ele-
gen találatnak. Nap. Az oda való embe-
rek mindenkor ahoz szoktak hajlani, a' kik
őket jól megfizeti — Együttbeszélgetések-
nek vége felé nagyon motskolta azokat a'
Frantzia hadi tiszteket, a' kik őtet elárúl-
tak, és azokat a' könyvirókat, a' kik őtet
usurpatornak, avagy törvénytelen jó-
szagditornak neveztek. Utoljára a' test-
vérjeire, és főgorára a' most uralkodó Ná-
polyi Királyra Joakim Napoleonra
is nagyon boszszonkodott, hogy őtet el-
hagyván, nem segítettek.

A' Párisi hivatal szerént való újságle-
veleknek kiadoja a' Monitor, a' ki mind
ekkorig a' Martiniquei és Goadeloupi szí-
getnek általadatásokról egészen halgatott,
e' folyó Febr. 8-dik napján e' tárgyról így
szóllott: „Az ezen szigetekről jött hivatal
szerént való tudósítások azt tartják, hogy
az Anglús ott lévő Komendánsok azokat a'
frantzia Kommissariusoknak a' múlt Dec.
2-dik napján egészen általadták, elsőben
is a' Mertiniquei, azután és később-
ben a' Guadeloupei szigetet, és hogy
Dec. 14-ikéig mindent elvégeztek. Az él-
múlt háborúnak szomorú nyomdoki lassan-
lassan eltűnnek Álsatziában, és még azok
a' közönségek is, mellyek esztendővel en-
nekelőtte igen sok kárt valloztak; most

már előbbi boldog állapotjokra visszatérnek. Most sok közönségek és magános lakosok is abban foglalatoskodnak, hogy azon gabonáért, szénáért és egyéb adományokért, mellyeket a' tábor számára szolgáltatottak, rész szerént az Alsatziai erősségeknek, rész szerént pedig a' szövetséges armádáknak, szoroson feljegyezhessek, 's magokat azokért megfizettessék. Straszburchban egy különös comissio neveztetett ki e' végre, és azoknak megfizettetésére a' közönséges adóból fog visszatéríteni. Még Napoleonnak uralkodása alatt a' hadi költségek megfizetése a' közönséges adók egy annyira emeltettek fel, és ez az adó szaporitása ebben az esztendőben is meghagyattatott, a' melly ellen nagyon zúgolódik a' köznép.

Straszburch városa azon adósságot, mellyel a' Frantzia kormányzékától kivánni jussa volt volna azon karoknak vissza fordítására, mellyeket a' szövetséges fejedelmeknek hadi seregei okoztak ott való táborozások alatt, és a' mellyek 184219 frankra tétetődtek, a' Királynak elegettek. —

Nagy Britannia.

Azon közönséges hir, melly az Angliai ministeriumnak megváltoztatásáról egy darabig szárnyalt vala, a' Londoni Kurirban következő módon tafoltatik meg: Mi, úgy mond, a' Publikumot arról bizonyossá tehetjük, hogy az a' ministerium, mely a' Frantzia háborút 29 esztendeig igen ditsőségesen folytatta, és egész Európának ditsőséges békességet szerzett, meg nem fog változtatni, és ezen változásról csak egy szempillantatig is nem volt semmi szó. A' Felső Parlamentomban Lord Liverpool készen vólt az Antiministerialis reszszel szembeszállani; az A. Parlamentomban pedig Lord Castlereagh, a' ki minden

órában haza váratik, oltalmazni fogja őket és meg fogja mutatni, hogy az illy ministerialis változtatás N. Britannianak nem hasznára hanem tetemes kárára fogna szolgálni.

B é t s.

Minekutánna Fels. Urunk kevés ideig tartott betegségétől, melly miatt szobájából ki nem mehetett, tökéletesen megszabadult volna, e' folyó hónap 17-ikén Lord Wellington, a' ki Parisban Anglus követ minister volt, de onnan Lord Castlereagh helyére az ide való Congressusra küldetett, maga eleibe magános audientziara botsátotta, a' mellyben az itt lévő N. Britanniai követ Lord Stewart mutatta be őtet ő Felségének.

E' folyó hónap 17-ikén a' Fels. Cs. Kir. Udvarnál vigiliás avagy esteli buzgóság a' következő napon delelőtt néhai II. József Császár megboldogult lelkéért Szent Mise tartatott, a' mellyre ő Cs. és Apost. Kir. Felfegek és a' Cs. Udvar gyász köntösbe jelentek meg, minden belső és külső városi harangok három nap egymás után megvonattattak, az udvari teatromok ki nem nyittattak — A' Fels. Uralkodó Császárné, mint a' keresztcs Dámák rendje Patronájának rendelkezésére, néhai Eleonora volt Császárnénak, született Mantuai Hercegaszszonyok emlékezetére mindenezen rendbeli megholt aszszonyoknak emlékezetekre az udvari fő templomban nagy mise tartatott, mellyre a' Fels. Cs. Kir. Hercegaszszonyok és minden itt lévő keresztcs Dámák a' begett szokás szerént megjelenvén, buzgóságot tartottak:

Fris emlékezetünkben lehet, hogy a' mult esztendőben, Erdély országnak a' Török birodalommal határos részében pestis volt, és sok ember is megfosztatott ele-

tétől. Azoknak á' polgári es hadi tisztviselőknék némünémüképen való megjutalmaztatásokra, a' kik azon pufztító nyavalyának elhárításában serényen foglalatoskodtak, 's azt meg is akadályoztaták, a' mi Fels. Császárunk és Királyunk, az ide való Fels. Udvari Cancellariának ajánlására, Obristlieutenant Schwindet és a' veres torony komendánsát titularis Obersterré tenni, és az Erdélyi General-Komandónál szolgáló hadi tanács titoknokját Benigni urat 1000 forintokkal megajándékozni méltóztatott.

Lord Wellingtonról, a' ki a' Bétsi Congressusra Castlereagh helyett küldetett, e' folyó holnap 2-kán reggel, 3 órakor érkezett ide meg a' kit a' Fels. Orosz Császár, még minekelőtte az itt lévő Fels. Fejedelmekhez audientziára ment volna, reménytelenül, a' maga kvártelyában meglatogatott 's nála másfél óránai tovább mulatott; azon nap estéjén Castlereagh és Stuart Lordoknak társaságában a' maskarás bálban megjelent; mellyet a' Publikum észre vévén, nézésére mindjárt eleibe tódult.

A' közönséges újság-levelek felőle azt jegyzik meg, hogy a' midőn ő 1805-dik esztendőben, Német országészaki részében

Sir Arthur Wellesley nevezet alatt a' szárazra kiszallott volna, mind General-Májor tsak 2 regimentet komandirozott, és esmeretes nem is volt, hanem azután őt esztendővel, a' midőn magát Spanyolországtól visszavonta volna kezdették őtet némellyek esmérni, de akkor sem elégedtek meg vele minnyájan, noha ebben az időpontjában kezdette ő a' maga nagy hadi talentomait másokkal világosabban megesmértetni. Mitsoda befolyása fog az ő ide való jövetelének a' Congressus dolgaiban lenni, az idő és a' tapasztalás megmutatják. Mint fő hadi vezér mindenkor ama hires Római fő vezért Fabius Cunctator követte, és mind Portugalliában, mind Spanyolországban igen szerentsés volt. Azt lehet reményleni, hogy ő a' Diplomatiában sem fog hirtelenkedni, hanem a' Congressusban előforduló dolgokat megfontolja, és mérő serpenyőbe teszi.

Noha egynéhány hetektől fogva nagy nyughatatlansággal várja a' Bétsi Publikum a' Congressusnak végződését, és az abban tett végzéseknék közönséges kihirdettetését; de még eddig bé nem tolyyesedett kívánfága; sőt reménysége is kevés van ahoz, hogy ez az egész Európára nézve igen fontos tárgy egy két hét alatt tökéletességre mehessen.

Febr. 18-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 283 forintot Váltó-tzedulában. Egy Cs. aranyért 13 forintot 3 kr.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 15.

A' Magyar Kurir 15-ik darabjához

Magyar Orszg.

Néhai F. Tiszt. és Méltós. Mandich Antal, Sz. István Apost. Király Rendje Commendátorának, a' Bosniai Diakovári és Szirmiumi Püspökségek Püspöke életének, 's jeles viselt dolgainak rövid leírása.

Azok a' nagy lelkü hazafiak, a' kik világi életeknek egész folyásában magokat a' közjó előmozdítására, Hazájok ditsőségének öregbítésére, a' tudományoknak gyarapítására, és felebarátjaiknak hasznokra fordították, meg érdemlik, hogy az ő virtusaik legkésőbbi maradékainknál is emlékezetben maradjanak.

Ez a' nagy lelkü hazafi született 1740-dik esztendőben, Augustus hónapjának 16-dik napján Posegában, nemes szülektől. Ottan kezdette a' tudományoknak első zseugejét, és a' szép tudományokat is tanulni, a' honnan, a' magát papi életre szentelve, az Agrámi Seminariumba vitette. A' Filosofiai tudományoknak tanulására ide Bétsbe, a' Vallást tárgyazó tudományoknak tanulására pedig Olaszországba Bononiába küldetett, de az oda való levegő egészségének kedvező nem lévén, másfel esztendő múlva ide Bétsbe jött, a' Vallást tárgyazó tudományokat itt folytatta, 's itt szenteltetett fel a' papságra — Posegába való visszajövelekor az ott való papi Seminariumban Regensé tétetett, két esztendő múlva Kobászi plébánusságra emeltetett, 's négy esztendő múlva azon Megyét elhagyván Lipovlianei papságra hivattatott.

Ezen időtájban a' Bétsi Horváth Collegiumban a' Vice-Rectorság megüreselvén,

ezen hivatalt ő nyerte el, 's ő viselte azt négy esztendőig, a' melly idő alatt a' Theologica tudományokban Doctorságot ért; és itten sok nagy emberekkel megismerkedett, nevezetesen a' Fels. Királyi Udvari Magyar Cancelláriának nevezetesebb és főbb rendű tagjaival. Ezek után, az akkori Agrámi Püspök Gallyuf József őtet magához hívatta, a' latere Canonicusnak tette, és minden dolgait ő reá bizta, mellyeknek folytatásában nagy szorgalmatossággal eljárta, és foglalatoskodott. Ezután a' Croatiai és Slavoniai Egyházi Kerületeknek jobb lábba való tételek végett Bétsbe küldetett, a' melly fontos dolgot olly böltsen elvégzett, hogy minden értelmes és vallásokatszerető emberek őtet betsülték és tisztelték.

Ezen időben a' Diakovári megye, melly még akkor csak 9 plébániából állott vala, a' Szirmiumi, Pétsi, Esztergomi, és Agrámi püspökségek is megbövitetvén, ezen nagy hazánkfia jeles viselt dolgainak megjutalmaztatására Agrámi Kánonokká tétetődött. Az akkori Ország Birája, Nagy méltóságú Urményi József Eő Excellenziaja, a' Fels. Uralkodó Fejedelemtől a' Magyar Országí normális oskoláknak organisatiójára küldetvén, a' megboldogult püspök melléje adatott, melly reá bizott fontos tárgyat igen böltsen és hasznosan folytatván, a' Horváth és Slavoniai oskolákban a' normális oskoláknak igazgatójává neveztetett, a' midőn az oskolai dolgokban Bétsbe jöven, 1782-dik esztendőben a' Fels. Királyi Magyar Helytartótanatsnak tagjává tette őtet néhai II. József Császár; ugyan azon időben Pristoniai püspökké té-

tetett — 1805-dik esztendőben a' Diakovári püspök Kertzitza Mátyás Ferentz meghalálozván mostan uralkodó Fels. Urunk a' következett 1806-dik esztendőben ötöt a' Diakovári püspökségre emelte, mellybe néhai Milassin Miklós Szekes-Fejervári püspök ötöt béis iktatta.

Ebbe a' püspökségbe való béiktattatása után, legelső 's legfőbb gondja a' volt, hogy azon egyházi Megyének nagyobb tekintet adhasson, ugyan azért apaturságokat, prépostságokat és 36 kis papoknak számára való Semináriumot állított-fel, a' Broodiból Diakovárba által tétetett Sz. Ferentz szerzetén lévő papoknak klastromát megépítette, megnagyította, a' megyét négy fel és 9 al-Decanatusokra osztotta, és a' káptalant is két új káptalanbéliekkel szaporította. Azon egész uradalmat, nevezetesen Diakovár városát új utzakkal felékesítette és meg nagyobbította, ennekfelette sok szép épületekkel szaporította, végtére egy orvos Doctort, egy seborvost vitétt oda, egy apatikat is állított-fel. Ezen és több érdemeire nézve ötöt most uralkodó Fels. Urunk 1808-dik esztendőben magatitkos tanácsosává, a' következett esztendőben pedig az Eszeki, Broodi, és Gradiskai váraknak megerősítésére nézve, a' Sz. István Ap. Király Rendjének Commendatorává tenni méltóztatott.

Az eddig előszámlált érdemeire nézve is örök emlékezetet nyert a' megholt püspök önnön magának; mindazáltal azokkal, a' mellyeket jövendőben szerzeni kívánt, sokkal nagyobb figyelmetességet vontak magokra. Tudniillik 1811-dikben a' maga egész megyejét bejárta, a' hoanaa való visszatérése után, a' Krisztus menybe lett menetelét követett vasárnapon papi hivatalának 50-dik esztendejét eltölvén, jubileumot tartott; 1814-dik esztendőben Junius 25-dik napján, a' mellyen tudniillik Fels. Urunk a' Frantzia háborújának szerentsés végződése után győzedelmesen visz-

szá tért Horváth és Tóth Országképében a' Fejedelem tiszteletére, 's megköszöntésére ide jött — Ezen alkalmatossággal két hólnapot töltött el itt Bécsben. a' midőn igen fájdalmas fülfájást kapott, és a' múlt esztendő September hólnapjában beteges ment vissza Diakovárba — Noha volt nyavalyájától soha sem szabadulhatott meg tökéletesen; még is mindazáltal, a' magahivatalbeli kötelességét mindenkor hiven folytatta, a' múlt Karátsony két első napján maga mondott sz. misét, egynehány papot felszentelt, és midőn az ő baráti nyughatatlansággal várták volna az új esztendő napját, remésylvén, hogy azon ötöt megtisztelhetik, nagy hurutba esett, melly miatt senkit magához nem bocsáthattott, 's azután tüdőgyulladásban esvén, ágybafekvő beteg lett, 's hét nap mulva meg is holt — Előre meg érezvén a' magahalalának közelítését életének utolsó szempillantását nyugott elmével várta, és minnekutána a' szent sakramentomokkal rendesen élt, és az ő körülötte lévőket 'sházi tselédjeit meg áldotta volna, e' folyó 1815 dik esztendőben, Januar. 4-dik napján, dél után, négy óra tájban, a' maga lelkét teremőjének vissza adta. Lelketlen teste, harmad napig feküdvén a' parádé ágyon, a' Vukovári fő templomban, a' püspöki kriptába illendő módon eltemettelett.

Pestről Februárius 15 ik napján. Ezen folyó hólnap második napján, dél után másfél órakor egy igen nagy kárt vallott az Orvosikar, ide való igen híres orvos Doctornak Titt. Cseh Szombati József Urnak halálában, a' ki mind tudományira, mind az orvosi praxisban való szerentséjére nézve közönséges kedvességet tiszteletet szerzett magának — Erról a' megbóldogult hazánkfiáról, a' jövő postanapon, ha élünk, többet fog irni.